

DET KONGELIGE LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENT

Ifølge liste

Deres ref

Vår ref

Dato

18/636-1

02. mai 2019

Oppdrag om kartlegging av praksis knyttet til forpaktingsloven

I forbindelse med kartlegging av praksis knyttet til forpaktingsloven, ber Landbruks- og matdepartementet om at Fylkesmannen innhenter informasjon fra kommunene med utgangspunkt i spørsmålene nedenfor. Det bes om at Fylkesmannen lager en sammenstilling av informasjonen fra kommunene, og oversender denne til departementet innen 1. oktober 2019.

Bakgrunn

Lov om forpaktning (forpaktingslova) er fra 1965. Loven regulerer forholdet mellom eier og forpakter av eiendom som skal nyttes til jordbruks- eller skogbruksproduksjon. Formålet med forpaktingsloven er å regulere leieforholdet slik at en kan løse de problemene som måtte oppstå mellom grunneier og forpakter.

Det er bare tale om forpaktning i lovens forstand når jordbruksareal (og evt. skogareal) leies sammen med hus, dvs. leie av gårdsbruk med bolig eller driftsbygning som hører sammen med, og som skal brukes ved drift av eiendommen. Ordinære jordleieforhold uten at noen av husene følger med faller dermed utenfor lovens virkeområde. Det samme gjelder forpaktning av eiendom som er mindre enn 5 dekar.

En forpaktingsavtale er i utgangspunktet en privatrettslig avtale, men det er krav om at avtalen ikke skal stride mot reglene i forpaktingsloven. Grunneier skal legge frem avtalen for kommunen innen 1 måned etter at forpaktninga er tiltrådt.

Kommunen er imidlertid også pålagt enkelte oppgaver etter loven. Kommunen har myndighet til å fatte vedtak om endring av avtalen slik at den blir i samsvar med loven (§ 4), å avgjøre forpaktingsavgiften når partene ikke blir enige (§ 6), å

Postadresse
Postboks 8007 Dep
0030 Oslo
postmottak@lmd.dep.no

Kontoradresse
Teatergata 9
www.lmd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
972 417 874

Avdeling
Avdeling for skog- og
ressurspolitikk

Saksbehandler
Kristian Buan
22 24 91 58

samtykke til kortere forpactingstid enn 5 år når særlige grunner taler for det (§ 7), å samtykke til å iverksette større forbedringstiltak på eiendommen (§ 17), samt å godkjenne en avtale der forpakteren forplikter seg til arbeid eller levere naturalia mot avregning i forpaktingsavgiften (§ 25). Kommunens avgjørelser anses som enkeltvedtak.

Behov for en kartlegging av praksis

Det foreligger lite informasjon om hvordan forpaktingslovens bestemmelser etterleves og fungerer i praksis. Forpaktingsavtaler er ikke omfattet av KOSTRA-rapporteringen, og SSBs statistikk skiller heller ikke mellom ordinære jordleieavtaler og forpaktingsavtaler.

Forpaktingsloven har ikke vært endret i særlig grad siden den trådte i kraft. Regelverket er over 50 år gammelt, noe som kan tilsa at enkelte bestemmelser i ulik grad kan ha mistet sin aktualitet.

Departementet kjenner ikke til omfanget av bruken av forpaktingskontrakter, og det er usikkerhet knyttet til hvor store ressurser kommunene bruker på å følge opp reglene. Det har ikke vært gjennomført undersøkelser om hvordan loven fungerer og følges opp i praksis. Departementet ønsker derfor å gjennomføre en slik kartlegging.

Oppdrag til Fylkesmannen

Departementet ber om at Fylkesmannen innhenter informasjon fra kommunene om hvordan forpaktingslovens regler fungerer og følges opp i praksis. Følgende spørsmål bes besvart:

1. Hvor mange gjeldende forpaktingsavtaler er det i kommunen, og hvordan anslås fordelingen å være mellom antall forpaktingsavtaler og ordinære avtaler om jordleie?
2. Ser kommunen særlige fordeler ved forpaktingslovens bestemmelser, herunder f.eks. om forpaktning brukes som en overgangsordning i forbindelse med generasjonsskifte?
3. Hvor store ressurser anslår kommunen det brukes til veiledning og oppfølging av forpaktingslovens regler? Det bes om at kommunen spesifiserer hvilke oppgaver de bruker ressurser på.

Departementet ber om at Fylkesmannen lager en sammenstilling av kommunenes tilbakemeldinger, og oversender denne til departementet (postmottak@lmd.dep.no) innen 1. oktober 2019.

Med hilsen

Knut Vidar Vorkinn (e.f.)
fung. avdelingsdirektør

Kristian Buan
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi:

Landbruksdirektoratet

Adresseliste

Fylkesmannen i Agder	Postboks 788 Stoa	4809	ARENDAL
Fylkesmannen i Innlandet	Postboks 987	2604	LILLEHAMMER
Fylkesmannen i Møre og Romsdal	Fylkeshuset	6404	MOLDE
Fylkesmannen i Nordland	Moloveien 10	8002	BODØ
Fylkesmannen i Oslo og Viken	Postboks 325	1502	MOSS
Fylkesmannen i Rogaland	Postboks 59	4001	STAVANGER
Fylkesmannen i Troms og Finnmark	Statens Hus	9815	VADSØ
Fylkesmannen i Trøndelag	Postboks 2600	7734	STEINKJER
Fylkesmannen i Vestfold og Telemark	Postboks 2076	3103	TØNSBERG
Fylkesmannen i Vestland	Njøsavegen 2	6863	LEIKANGER